

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbătă.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la „Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe săptămână, deschidem pe anul 1885, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foiei.

Banii de prenumeratiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfârșește cu ultima Decembre 1884, a-și înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârzia cu espedirea foiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fișii de adresă dela abonamentul ultim.

Sibiu, 21 Ianuarie.

Minunate lucruri se mai întemplă în statul nostru. Întreg organismul lui este pus în serviciul așa numitei idei de stat unguresc. Cu chipul acesta statul cu puterea publică lucră pentru ruinarea pacinșilor sei cetățeni.

Vechiul principiu: „Fiat justitia, percat mundus“ se aplică la noi în sens contrariu. Lucru principal este aici realizarea scopurilor statului, de justiție nime nu se mai întreabă.

Să nu se creadă că noi acuzăm, sau doară vom să ațităm pacinșul nostru popor. Doamne ferește. Rola noastră în timpul din urmă s'a redus la simplii cronicari ai întâmplărilor de toată ziua. Cutezăm a afirma, că noi reproducem cu cea mai esemplară fidelitate, și dacă ni se va arăta o singură falsificare în reproducere, punem peana din mână pentru vecie.

Cu era dualismului începând românii aplicați la justiție și de și făceau cunoștință cu persecuțiunile cele mai crâncene. Dacă vre-un judecătoriu român cetăre diare nemănești, dînsul era tacsat de om cu asperațiune. Să fie bine înțeleși: la noi sub aspirațiuni se înțelege gravitarea spre România liberă și independentă. Va se dică acesti oameni cu

aspirațiuni tebuiau puși la umbră în sens modern, transferați prin locuri, cari dau garanții, că el nu va mai avea aspirațiuni.

De 18 ani ne tot plângem contra volnicei transferări a judecătorilor nostri, și nu fără cuvânt. Ei născuți din popor, crescuți în popor, cu toate însușirile bune și rele ale poporului, erau în stare a cunoaște întreagă viața acestui popor. Prin urmare în sentențele lor judecau în deplină cunoștință de cauză, judecau în limba poporului, și omul avea garanție că judecătorii nostri judecă după principiul: „Fiat justitia, percat mundus.“

Paralel cu neajunsurile isvorite prin transferarea judecătorilor de români prin centrul Ungariei și părțile slavone și slovace, creștea rēul în mare, care a stîns în noi toată încrederea în sfințenia justiției din Ungaria. Aceasta o dîcem fără sfielă și o subliniam. Înalta oblăduire chemată a ferici această nefericită patrie ne-a luat pre noi românii la ochiu. Drept aceea judecătorii români erau transferați printre popoare de tot streine cunoștințelor lor, și la noi erau trimiși judecători de unguri, cari nici după nume nu cunoșteau pre poporul nostru.

Era deci o stare de tot anormală în justiția dela noi, și ea anormală este până în ziua de astăzi.

Ca oameni buni și proverbiali în nesecata noastră răbdare față cu această stare de lucruri, noi ne-am plâns pretutindenea; plânsune-am în pressă, plânsune-am în parlament, plânsune-am în conferențele noastre politice de tot soiul, căci noi în lucrurile literare n'avem obicei a amesteca politica. Am dîs totdeauna că această procedură în justiție este o persecuțiune necualificabilă a națiunei noastre. Plângerea noastră s'a tacsat de agitațiune periculoasă, și din maltratați ce eram în justiție ni s'au mai intentat și procese criminale.

Am început noi românii a ne deda apoi cu starea de lucruri în Ungaria și a ne deda de crimă mărturisirea adevărului, crimă urmărită cu elasticii paragrafi ai codicelui penal.

Erau toți dacoromanisti căți sustineau că transferarea românilor pre pusele Ungariei este persecuție politică, și tot persecuție politică este și trimiteroa de unguri prin locurile locuite de români. Dacoromanii erau ei și dacoromaneste de români. Actual de justiție al Ungariei. Și el este dacoroman, căci în ședința dela 29 Ianuarie st. n. a. c. a ținut un discurs în parlament și prin exemple a

ilustrat toate gravamințele de până acuma a le românilor, în ce privește justiția în Ungaria.

Să vedem cum s'a întemplat această trecere la dacoromanism.

Era la ordinea și lei budgetul ministrului de justiție. Un vorbitoriu din partea opoziției face grave acuse ministrului. Dînsul afirmă că transferările sunt dîlnice, și el cunoaște un tribunal, care este companie de delincuenți, va se dică de oameni netrebniți, puși acolo spre a se pocăi. A doua acușă e și mai gravă. La demuriri în justiție se cere și opinia comișilor supremi. Prin aceasta justiția se face o bună unealtă de corteșit.

Spre orientarea cetitorilor vom nota la acest loc, că tribunalul de inima Ungariei. Aici sunt aplicați ca judecători trei români dd. Șerban, Oniți și....

Ministrul nostru de justiție vine și răspunde.

Cităm în traducere adecuată:

„Ce se atinge de compania de delincuenți — ami a strafcompániât illeti — săb me erte domnul deputat — însși la acest tribunal sunt mulți escelenți și sclaveni judecători, cari în timpul din urmă fură transferați la propria lor cerere în acest oraș, care pentru tatăl de familie în ce privește creșterea copiilor are multe avantagie.

Provocarea domnului deputat se referă la cei trei ani în cari antecesorul meu a avut dreptul de a face transferări între membrii judecătoriiilor, atunci s'au și transferat mulți fără voia și contra voinței lor. Aceasta însși nu s'a făcut față cu oameni decăduți moralicește, nu față cu oameni, cari în ce privește capacitatea și purtarea lor ar putea cădea sub critică.

Ce lumină drastică s'ar revêrsa în lume dacă s'ar crede, că meritatul meu antecesor a umplut tribunalul unui mare oraș unguresc cu oameni, cari nu sunt în stare a-și implini chemarea!

„Nu aceasta a fost cauza transferării acelora la acel loc, ea nu s'a făcut la vre-o jalbă de drept s'au judecătorească, ei au fost transferați acolo din considerațiuni naționale. Onorataș red. „Tel. Rom.“) er o de credință că Seghedinuleste locul, unde astfel de aspirațiuni naționale nu pot deveni periculoase.

FOIȚA.

Regele Serbiei.

Toceai acuma când statutul nostru e pre cale de a încheia o pretenie, o alianță în interesul ascurării cu statele dunărene învecinate, între cari și cu regatul Serbia, țin că nu este de prisos a ne ocupa în liniamente generale măcar, cu acest stat amic vecin și cu casa domnitoriului seu.

La începutul acestui secol independentul regat sêrbesc de astăzi a fost încă o provincie a imperiului mahomedan turcesc.

Poporațiunea autohtonă serbească a trăit preste patru sute ani în iobăgie sub proprietarii de pământ mohamedanii, cari au împărțit țeara între sine. Din pricina legii creștinești, căreia sêrbii rămăseră fideli, legea de stat turcescă nu le dete nici un fel de egală îndreptățire civilă cu credincioșii Islamului ci sêrbii erau rajale, adică necredincioșii, cari numai din grație aveau viața și libertatea; despre care însși sultanul, sau pașa guvernatorului țării și domnii sau begii mohamedani, esclusivii și singurii posesori ai țării, puteau dispune după plac, toceai ca despre sclavi.

După un timp de groasnică apăsare și fanatică persecuțiune, sub care sêrbii gemeau și suferiau în

anii dîntăi ai acestui secol, ne mai putend purta jugul de fer sub care se prăpădea toată suflarea sêrbescă, sêrbii s'au ibărbătat, s'au rēsulat cu mic cu mare și dela anul 1804 până la anul 1812 au purtat un rēșboiu și eroic și norocos contra ienicerilor posesionați, feudalii sêrbilor, și contra ostilor turcești, ce sultanul a trimis spre trântirea rescoalei, spre învingerea sêrbilor deșteptați.

Păstoriul de odinioară, George Petrovici,*) a fost supremul comandant în acest rēșboiu „sânt.“

Acest erou învingător și eliberator al vetei părințești de jugul turcesc din partea oamenilor sei fu sêrbătorit sub numele de „George Negrul“ sau sêrbește „Kara Georg“ și din partea turcilor temut.

În anul 1813 însși norocul îl părăsi. Ostile sale fură bătute, el însuși fugi pe teritoriul austriac și turcii inundară din nou țeara, insetați de sânge și rēșbunare. Dintre bărbați, cari puteau de scăpau cu fuga și se mântuiau; numai puțini dintre frunțașii poporului îndrăsniseră a rămânea la muerile și copii lor espunenduse pericolului de a-și perde capul.

Între acestia a fost și Miloș, care după tatăl seu mașter se numea „Obrenovici.“ Ca cei mai mulți compatrioți ai sei Miloș de origine încă a fost păstoriu, mai târziu apoi, în rēșboiul sub Kara Georg

*) Unii scriitori austriaci afirmă despre Petrovici, că ar fi fost șerginte în Armata Austriei, de unde ar fi deserat la începerea mișcării sêrbesti.

fusese unul dintre cei mai viteji conducători, a cărui curagiu și îndrăzneală îi câștigă respect și vață la tele și inimic. În septal de la Brusnea și din muerile dela Rudnic aștepta el la muerea și copii sei și la mamă sa bătrână să vadă ce o să se întemple, hotărît fiind cu ultimii sei argați a-și vinde viața cât se poate de scump, dacă turcii o vor amenința-o. Fuga o desprețui ca nedeamnă unui voivod, unui conducător glorios.

Pașa turcesc știa să stimeze o astfel de superbă cavalerescă. El înaintă cu ostile sale la locuința, unde se afla Miloș, gata spre luptă, și-i oferî pace și agrățiare. Ba, pentru ca să câștige pre partea turcilor pre acest bărbat foarte vêdut la poporul sêrbesc și pentru a împăca eară inimile sêrbilor prin această tractare binevoitoare a lui Miloș, îi promise acestuia demnitatea cneazului suprem, a admistraturii cercurilor Rudnic, Kraguievaz și Poșega; îl cinși cu un cal arabic și cu pistoale; și îi oferî amicitia sa.

Miloș se învoi cu promisiunile turcului și după aceea fu dus sêrbătorește la Belgrad înaintea marelui vizir Soliman, care în adevêr îl întări în toate funcțiunile împêrâtești promise.

Vedeți pre iubitul meu fiu ales. Acuma se arată blând și smerit; dară, țeu, de multe-ori a trebuit s'o ieau la fugă dinaintea lui. Mai pre urmă, la Căvani, mi-a sdrobî brațul. Acolo, alesul meu,

„Transferarea lor deci se reprezintă în altă ilustrație și nu în chipul făcut de dl antevorbitoriu, cei transferați nu sunt oameni, cari din necapacitate s'au defecte „morale trebuiau puși acolo.“

Până aici ministrul de justiție al Ungariei. Cu respect ne ridicăm căciula de pe cap și ne închinăm cu reverență sincerității domnului ministru Dr. Teodor Pauler.

Trecem la denumiri, căci s'a dis că aici perfecții din fruntea administrației au mare influență.

Cităm în traducere:

„S'a dis că la denumirile de judecători consultăm și pre comiții supremi, și că ei în această privință și dau opiniunea numai din punct de vedere politic — s'au al corteșirei — după cum s'a dis.

De regulă eu nu cer opinia comiților supremi la denumire. Acolo este candidația tribunalului, acolo sunt suplicile, acolo tabelele de calificări; consulez pe president, pe comiții supremi însă de regulă nu-i consulez. Sunt însă casuri când consulez și pre comitele supremi, și aceste sunt casurile, în cari sunt a se considera nu cestiuni jurisdicționale sau de drept ci cestiuni politice.

Cred că este datorință din parte-mi să me conving încât corăspund (candidații) în unele și altele — bizonyos tekintetben — pretensiunilor statului maghiar și celor ale ideii de stat unguresc. Cestiunea aceasta la acest loc nu o voi desvolta mai în detaliu; cred că m'ați înțeles, și dacă unii nu, de bună seamă m'au înțeles Deputații din Ardeal.

Așa argumentează ministrul de justiție al Ungariei, și el bine argumentează.

De deci de ani denunțaiuni preste denunțaiuni se succed cu privire la loialitatea noastră. Și noi am suferit.

Vine acuma ministrul de justiție și ne spune că la denumirea de judecători în părțile ardelenne s'a luat de cinosură informațiunea organului pus de guvern în fruntea administrațiunei. Pe basa acestui vot informativ ministrul denumește de judecători pre oamenii, cari bizonyos tekintetben aveau în vedere nu dreptul, nu dreptatea, nu ecuitatea, ci pretensiunile statului maghiar și cele a le ideii de stat unguresc.

Să vorbim românește: Judecătorii nostri nu sunt chemați a judeca după adevăr și dreptate. Pentru ei există o instrucție secretă — pretensiunile ideii de stat unguresc, — pre care foarte bine o înțeleg deputații unguri din Ardeal, și pre care ministrul o îmbracă în haină misticismului.

Avem o rugare încă și încheiăm. Să se pună la o parte toate rezultatele jurisprudenței de până acuma, să se codifice pretensiunile ideii de stat unguresc. Cel puțin va ține lumea că suntem cavaleri.

Desbaterea bugetului de culte în parlamentul Ungariei.

În cele următoare vom reproduce vorbirile ministrilor Trefort și Tisza, după cum sunt schițate ele în raportul diariului „Viitorul“ despre decursul ședinței din 23 Ianuarie.

mai mușcat.“ Cu aceste cuvinte Soliman la recomandat curții sale.

„Drept răsplătă, o pașă,“ răspuse Miloș, „se va încărcă cu aur acest braț.“

Astfel ajunse voivodul sârbesc cel dintăiu cnez, pre care turcii l'au ridicat dintre toți indigenii țării la această demnitate de încredere. Pre seama rajalelor sârbești eară se gătea soartea sclăviei și begii reînțorși și resbunau a'ungarea suferită prin fel de fel de atrocități și crușimi asupra învinșilor. Miloș înzădar le sfătua blândețe și precauțiune. Vechia ură creștea și prin aceasta pofta de războiu la ambele părți; chiar și Miloș fu vătămă de îngâmfarea turcilor și și amenințat. El era în Belgrad spre a se întrepune pentru 150 sârbi aduși prinși acolo, între cari era și episcopul. Înaintea ochilor sei li-au tăiat capetele și pre episcopul cu alți trei-deci și șese i-au tras în țiapă.

„Vedutai cneazule?“ îi dișe după aceea un turc calumniândul ținând înaintea ochilor lui Miloș capul unui compatriot „ucis,“ Acuma vine rândul la tine.“

„Fie,“ răspuse Miloș, în a cărui pept mânia flăcără, „capul cel port nici nu-l mai țen dal meu.“

Ca fulgerul călări înderept din Belgrad la Brunnizza hotărât fiind a opune puterii putere. Din nou se îmbracă în hainele sale strălucitoare de voivod

Augustin Trefort ministru de culte și instrucțiune publică:

Onorată cameră! (Să aușim!) Este lucru curios, ca cu ocașiunea, când este la ordinea zilei desbaterea pozițiunei prime din bugetul de culte și anume direcțiunea centrală, noi vorbim despre scoli poporali comunale, civile mai înalte și despre gimnasil. Se poate vorbi despre toate, însă la timpul și locul seu. Din raporturi și numeri deducem chiar contrariul aceleia ce se cuprinde în ele, pentru-că prin cetire fără atențiune și prin puțină maliță putem grupa numerii așa, după cum voim. (Așa este! din dreapta. Ilaritate.)

Dar lucrurile totuși nu-s adevărate, deși sunt spuse cu vocea lui Ieremia profetul. (Ilaritate.) Afară de aceea se plinește timpul cu invectivele personale adresate contra ministrului, cu cari eu dechiar, nici decât nu-mi bat capul. (Aprobări în dreapta.) În fine, ca lucru secundariu, voim a aduce în curat cestiunea libertății confesionale și a autonomiei bisericesti. (Ilaritate.)

La moțiunea și vorbirea dlui deputat Irányiam răspuns mai deunădi. Dl deputat a atins și autonomia catolică. La aceasta n'am răspuns, pentru că am fost încunostăit că un alt deputat, Gavriil Ugron va aduce în această privință o moțiune la ordinea zilei. Deci mi-am rezervat dreptul de a me declara astași; deși o puteam face și eri, de oare-ce și eri tot acelea le puteam țice, ce le voiu țice astași. Dar se țice că eu sunt un om foarte viclean (ilaritate) și afară de aceea sunt și despot și deși după afirmarea unora, nici când nu ascult opiniunea altora, totuși mărturisesc, am voit să vorbesc despre aceasta cauză cu alți oameni, pre cari asemenea i țin de oameni înțelepți. (Să aușim!)

Vorbirea dlui deputat a fost foarte interesantă. A fost plină cu reminiscențe din 1870 și 1871, cu atari lucruri, cari la timpul seu au apărut în operatele lui Hatala. Aceasta o află de un lucru prea natural, nu-i iau în nume de rău, dacă le cetește aceste, precum de sigur cetește și altele despre acest lucru. Însă îl fac atent pe dl deputat, ca dacă se ocupă de cestiuni catolice să cetească dacă până acum n'ar fi cetit, operatele lui Montalambert. Acolo în privința cauzelor catolice va afla lucruri foarte interesante, și în deosebi în aceea că demagogii au datina de a se folosi foarte adese ori de cuvintele evangeliului și ale lui Christos, când voiesc a-și validita scopurile, — nu voiesc să țic că cele rele. Toate aceste stau nu numai despre demagogii civili, ci și despre cei bisericesti.

Ce se atinge de moțiunea dlui deputat, aceea nu o pot primi, pentru că cunosc autonomia locală, știu ce efect binefăcătoriu are aceea, și doresc, ca concetățenii mei catolici, — pentru că și eu sunt catolic — să se intereseze cât mai tare față de cauzele bisericesti și scolare. Atari autonomii se și înființează și produc efecte foarte bune. Este acesta lucru foarte corect mai ales acolo, unde li se încredințază lor dreptul de patronat, pentru că dechiar, nu o pot proba aceea, că p. e. plebanul catolic să fie ales prin o atare representațiune comună a cărei mare parte constă din protestanți și jidovi. (Aprobări.) Dechiar, aceasta autonomia locală o aprobez, și unde numai se arată, o promovez.

De autonomia regnicolară însă mi mărturisesc slăbiciunea, me cam tem. (Să aușim!) Este lucru de tot nou experimentul pe teren necunoscut. Francesii, italienii, belgienii, spaniolii, toți sunt națiuni

și pași în mijlocul vechilor sei ortaci de războiu, pre cari în secret i-a conchemat la Takovo.

Era în Dumineca Floriilor a anului 1815, din vechime și sântă la sârbi, în care cu cântece și jocuri obicinuiu a preamări și a sârbători reînvierea naturii. Astădată însă această și avea să însemne mai mult. În această și se începă noua rescoală a poporului sârbesc, deplina eliberare de jugul turcesc, viitorul neamului lui Miloș la tronul princiar al patriei sale; căci Miloș se lupta cu noroc în fruntea cetelor sale contra pașalilor turcești și în scurt timp cei din Constantinopol se arătau gata a se împăca cu cneazul resculat măcar pentru a-și câștiga înainte de toate pace de acest dușman primeșdios.

Pașalul comandante încheiă formală pace cu Miloș, în care tractat de pace sârbilor se asigură dreptul oare cărei independențe sub suveranitate turcească.

Deocamdată Miloș se îndestulă bucuros și cu atata. Om isteț ce era spera a potea întrebuița prin prudență cele dobândite atât pentru interesele sale proprii, cât și pentru ale țării. Domn al sârbilor fiind, acuma mai plănua a ajunge principele lor recunoscut.

Deși poate că nu după drept și lege, în adevăr însă el deja era principele sârbilor. Prin punctoasa plătire a tributului hotărât și prin daruri bogate, ce la privilegii făcea pașalului din Belgrad

libere și catolici buni, și acolo atare instituțiune, ca și care s'a proiectat acuma la noi, nu există. Eu cunosc foarte bine însemnătatea și mărirea bisericiei catolice, deși n'am fost crescut în seminarium (ilaritate) și deși nu sunt membrul statului catolic ardelen.

Eu cunosc și recunosc însemnătatea mare a bisericiei catolice, dară port la inimă și interesele clerului mai inferior. Da, între acestia sunt foarte mulți, cari nu sunt în stare nici de a-și acoperi lipsele cotidiane și cu soartea acestora me ocup serios (aprobări) și cred că în această privință voi avea ocașiune de a face proiecte foarte practice. (Aprobări viue.)

Catolicii totdeauna au mare influență asupra resolvirei cauzelor bisericesti catolice, tot așa și asupra scoalelor catolice.

Ce se ține de fondul religionar și scolar eu pe acela îl consider a fi destinat pentru scopuri catolice, dar de fond regnicolar. (Aprobări.)

Ce se ține de aducerea în curat a cauzei fondului regnicolar și scolaru, binevoiti a ve aduce aminte, că în decursul mai multor ani au fost emise comisuni în această cauză, aceste comisuni și-au făcut reporturile, dar cauza în plen nu s'a desbătut nici odata. Eu am dorit și urgeat aducerea în curat a acestei cestiuni, n'am împedecat activitatea comisunilor, ci din contra le-am urgeat să se consulte.

După toate aceste mi repețesc rugarea, să binevoiti a nu primi moțiunea dlui deputat Gavriil Ugron. (Aprobări viue în dreapta.)

Coloman Tisza ministru-președinte:

Onorată cameră! Din parte-mi în politica bisericască țin de directive următoarele: a respecta drepturile, convingerea și datinile ori-cărui. Dacă cândva vine în vorbă din ori-care parte dreptul regelui apostolic față cu ori-care biserică, a-l apăra acela în contra atacurilor interne și esterne (aprobări viue în dreapta) și dacă s'ar nisui cineva de a trage la îndoială, cumcă regele apostolic al Ungariei și eserciază toate drepturile pe calea guvernului seu, a nu accepta această doctrină, ci a o respinge. (Aprobări în dreapta.)

Ce se ține de cestiunea autonomiei, îndată ce va veni în curat ori care confesiune din patriă cu aceea, că ce autonomie voește, este de a se cugeta bine, că oare nu este contra intereselor statului, și dacă nu, atunci bucuros me învoiesc și eu. Însă când și aici în sinul dietei, un deputat urgează autonomia, pentru că o află a fi de lipsă pentru de a înfrâna corpul episcopal, ear celalalt vorbește contra unor doctrine, totuși țice că este lipsă de autonomie, că la timpul seu elementele seculare se poată apăra bunurile bisericesti, cari de altcum n'au fost nici când și nu sunt nici astași periclitare din partea nimenui, ear al treilea o află de lipsă pentru acea, ca să nu fie episcopi prea avuți și plebani sâraci, ci să se împartă tot în mod egal, între atari împregiurări se această cestiune nu o află a fi atât de chiară, ca să ne putem consulta asupra ei. (Aprobări viue în dreapta.)

Observ, că am aușit eu doctrine dela oameni protestanți, dela bărbați bisericesti și lumești, cari doctrine nu le primesc, dar fiind că n'au fost țise în cameră, nu află la loc să răspund la ele aici.

Dl deputat Hermann este în eroare când afirmă, că instrucțiunea religioasă-morală s'a amintit mai întâiu cu ocașiunea legii de căsătorie; pentru-că nu atunci,

și celor mari din Constantinopol, el pricepă să le câștige favorul pre sama sa.

Era pace în țeară și poporul se bucura d'o neatărnare oare-care, de care nici n'au visat. Miloș cârmuia țeara, denumea cnezi și îi plătea; astfel ajunse să dispună și de adunarea țării, carea se ținea din când în când.

Nici când însă, nu se cugeta mult a mătura din drum pe câte un sârb, care i se părea a fi primeșdios ambițiunii sale. Aușind că eroul de odinioară, Kara George, fugit de patru ani, eară s'a furișat în țeară, se țice că Miloș a întocmit treaba astfel de Vuiuță clandestin a omorit pre amicul seu George. Capul sângerous al părutului rival periculos se aduse lui Miloș și el îl trimise pașalului, dela care ajunse la Constantinopol, unde capul mult timp stete espus ca „capul vestitului capitan sârbesc de bandiți, numit Kara George.“ Miloș plăti la fie-care an o sumă anumită de bani familiei lui George, căreia însă nu-i permise a intra în țeară, și dispuse înmormântarea solemnă a ucisului. Eară prin jelea publică ce arata pentru moartea lui George știu el să țină samă și de simțemintele poporului.

Nu mai decât după împlinirea acestei ucideri misterioase, pentru care nime nu-l potea hotărât învinovați, cnezii țării și preoțiimea într'o adunare solemnă îl recunoscă pre el de căpetenia lor.

(Va urma.)

ci cu ocaziunea dezbaterii legii despre scoalele medii s'a vorbit despre aceea mai întâiu. Dice dl deputat, că n'avem lipsă de creștere religioasă-morală, căci aceea numai prin reacțiune se poate ajunge, ci avem lipsă de știința pozitivă. Eu nu cred, că creșterea religioasă-morală se fie în contradicție cu știința pozitivă și cu simțul de omenie.

Ce se referă la cestiunea banilor de didactru, vedem că și alte universități, în Anglia, Germania, nici soluțiunea fixă a profesorilor nu este egală. Pentru-ce? Pentru că nu este scopul de a pune lângă o altă poteri didactice chablonice, ci a se nisui de a câștiga cât mai multe poteri didactice din cele mai empușate. Și prin aceea, că ascultătorii se înseră după plac la oarele cutărui profesor, se ajunge aceea, că cel mai erudit și capătă remunerațiunea sa.

În privința propunerilor mele, că ședințele se se țină până la 3 oare d. m. pot declara, că aceste propuneri le-am făcut din aceea cauză, ca să ne rămână timp și pentru dezbateri ale altor obiecte. (Aprobări în dreapta.)

De altcui în dreptul fiesc, că primesc bugetul. (Aprobări viue în dreapta.)

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Reactivarea partidei române în reprezentanța Orăștiei.

Orăștie în 20 Ianuarie v.

Cu începerea anului curent s'a operat în comunitatea Orăștiei o schimbare favorabilă pentru elementul român. Dela desființarea jurisdicțiunii săsești scaunele, mai cu seamă dela introducerea legii comunale celei noue, românii au fost eschiși în mod sistematic dela viața comunală. S'au ales ce e drept și români în comunitate, însă reprezentanții români de până acum — puțini la număr și cu mai puțină trecere — nu au putut impune majorității omnipotente săsești — aliată și cu partida maghiară — și așa făcând acestora să se afle în poziție absolut pasivă. Românii, deși sunt un factor impunătoriu în viața socială, totuși au fost numai de batjocură sasilor. Motechele și machinațiunile sasilor au cumpănit pe români astfel încât în cele din urmă acestora erau numai pasivi la isprăvile și chivierile săsești —.

Ca începerea anului curent însă lucrurile au început să ia altă față — fiziognomia reprezentanței comunale sau schimbat — spre bucuria și satisfacțiunea morală a românilor. Vechia influență și valoare a elementului român începe a se rehabilita. În virtutea dreptului român au intrat în comunitatea orașului dintre români bărbați de valoare și însemnătate, cari au și voința și calificațiunea de a restabili ecuilibrul între elementele orașenești. Au intrat în comunitate domni Dr. Ioan Mihu, avocat; Samuil Pop, avocat; Dr. Tincu (acesta au fost și până acum membri.)

Prelângă acum elementul maghiar a simțit necesitatea de a se apropria de români și a purceda solidar în afacerile comunale. Până acum maghiarii au mers mână în mână cu sasii și astfel au nimerit total influența românilor, deveniți izolați și urgisiți. Erau influența supremă de a restabili ecuilibrul alterat, căci sasii în omnipotența și în ecueția lor au început a ignora cu desăvârșire elementul român și a trece și simplu la ordinea ăleia preste justele pretensiuni ale românilor. Între altele sasii — de altmintrenea din fire egoști și esclivi — nu vor să știe de nici oficialul magistrat în proporțiune cu valoarea lor. Ba sasii în egoismul lor istoric merg atât de departe încât vor să eschidă cu totul și pentru totdeauna elementul român din viața comunală și anume dela oficiile magistratului — un fenomen acesta, care de altmintrenea se vede pe la toate magistraturele săsești. În fața acestor tendențe egoistice și escliviste trebuie să ne felicităm vedând că în comunitatea orașului au intrat niște bărbați români, cari prin capacitatea și influența lor sunt chemați a rehabilita deo camdată valoarea morală a românilor în reprezentanța orașului.

Pentru a arăta și prin fapte, că într'adevăr lucrurile au luat o față mai favorabilă — mi iau voia a marca în trăsături principale obiectele ce s'au pertractat în primele ședințe ale acestui an și anume bugetul orașului.

Mai întâiu, vom aminti ca în prima ședință pretorul Bagya, membru în comunitate, ținând cont de trebuințele imperative ale comunelor dimpregiurului Orăștiei, au cerut și au propus construirea unui drum comitatens, care să lege comunele Cugir, Vinerea, Pischinți, Vaideiu și Romos în Orăștie prin un drum scurt direct și mai efitin. La con-

struirea acestui drum firește partea cea mai mare a prestațiunilor cade în sarcina numitelor comune. ear orașul Orăștie ar avea numai puțin de prestat și ce e mai mult prin acest drum Orăștie ar profita mai mult, fiind-că prin înlesnirea comunicațiunii ar crește concurența, și articuli de consum s'ar vinde mai efitin. Cu toate acestea însă majoritatea, nu s'au voită să știe de aceasta construire a drumului propus și acceptat de comunele mai sus numite. Fiind însă că comunele unite stăruesc cu totdeadinsul prelângă construirea acestui drum absolut necesar în interesul comunicațiunii, acest drum totuși se va clădi, dacă nu de oare bune administrativă, cari vor-și să frângă încăpăținarea săsască. — Sasii se poartă față cu acest drum togma ca și cu gara drumului de fer din Orăștie. Când s'a construit prima linie ferată transilvană, li s'a cerut sasilor o mică și neînsemnată compensațiune, în schimbul căreia Orăștie ar fi avut gara în imediata apropiere a orașului și prelângă aceasta stațiunea cea mare dela Pischii, unde acum s'a stabilit o colonie înfloritoare bogată, se făcea în Orăștie și prin aceasta orașul nostru ar fi avut un însemnat venit material, care ar fi dat orașului nostru un mare avânt și prosperitate economică. Dar sasii nu au voit să primească propozițiunile de atunci ale anteprenorilor și așa nu vor să primească nici acum construirea unui drum direct între Cugir și Orăștie — tot din acele motive de egoism.

Din aceste date s'ar părea că economia orașului realitate demostrează contrariul. S'au prezentat bugetul pro 1885 și îndată s'a cunstatat că gestiunea din anul trecut este mancă. În bugetul prezentat nu era învederat, dacă orașul are vre un excedent sau deficit. Reprezentanții Dr. Mihu și Bagya numai decât au relevat această esențială scădere și au prezentat de nou în formă corectă. Firește că sasilor nu le-au convenit aceasta propunere, — pentru că lor nu le place ca lumea să cunoască modul ciudat de a grupa pozițiunile bugetare așa încât nime să nu știe unde se află adevărul.

Între venitele preliminate se află unele fictive, cari nu pot figura ca atari. Și totuși membrii sasii afară de trei înși, au votat pentru primirea bugetului!!

A venit însă în decursul dezbaterii bugetare o poziție, care era atât de suspectă încât majoritatea săsească *volens nolens* a trebuit să țină cont de de obiecțiunile majorității energice, care a cernut cu de ameruntul toate pozițiunile. Capitalele elocute pe interese în sumă de 18.534 fl. 45 cr. s'au învederat în buget numai cu un venit anual de 229 fl. 93 cr. Asupra acestui punct s'au încins o dezbateră lungă, care a constatat o manipulațiune mancă și neesactă. S'a constatat deci necesitatea și s'a și votat a se esmite o comisiune de 5 membri, care să studieze afacerea împrumuturilor și să vină cu propuneri pozitive. După cum am înțeles, o parte considerabilă a capitalelor nu este asigurată de loc, altă parte numai pe jumătate și puține împrumuturi sunt pe deplin garantate.

O lumină drastică aruncă asupra matadorilor din magistrat împregiurarea, că cele 6 fonduri, cari constituiesc proprietatea orașului, nu au figurat de loc în preliminarul bugetariu. Aceste fonduri reprezintă o sumă de 70—80,000 fl. Deci au fost foarte la loc propunerea membrilor Dr. Mihu și Bagya, ca să se iudumeze Magistratul a face evident în buget și aceste fonduri cu se evine. După o luptă înfocată și înverșunată de două oare aceasta propunere s'a primit, pentru că a trebuit să se primească — în sensul legii.

Încât pentru erogațiunii — la pozițiunea 1 (plățile funcționarilor) s'a încins o mare luptă. Minoritatea a propus esmiterea unei comisii, care să examineze regulamentele și gestiunea funcționarilor, fiind-că s'a constatat, că funcționarii Magistratului lucră puțin și afacerile stagnează. Propunerea deși nu s'a primit totuși a fost la loc, pentru-că într'adevăr funcționarii Magistratului ca niște invalidi ce sunt puțin sporii mai pot face orașului și partidului.

A venit la urmă o cestiune, care a întărit foarte mult inimile majorității săsești; cestiunea casarmei. Construirea casarmei s'a dat în întreprindere la niște privați, cari sunt totodată și membri în comunitate. Orașul plătește anteprenorilor pentru casarmă cu 2000 fl mai mult decât rebonifică erariul. Dr. Mihu a propus să se anșă contractele încheiate cu privire la construirea casarmei, ca să se poată obține condițiuni mai favorabile pentru oraș, dară aceasta propunere, departe de a fi primită, a fost numai o bombă explozivă, care a lovit consorteria săsească deadreptul în inimă. Cu această ocaziune s'a vedut că Sasii ce compun majoritatea

comunității, sunt legați solidar prin interese reciproce și în dauna orașului, și actualul primar se pricepe de minune în măiestria de a împăca interese heterogene....

Pășirea energică și resolută a minorității din comunitate, în frunte cu Dr. Mihu și Bagya, nu a avut alt scop decât a desopera ca din venit anual al orașului de 65,000 fl, din care numai 1000 fl se împart spre scopuri scolastice să se economizeze summe mai considerabile spre scopuri comune de cultură și prosperitate publică.

Trebuie să amintesc *en passé* că noul fiscal Dr. Hermann Klein, s'a arătat în tot decursul dezbaterii ca un energic apărător al vechiului „Schlendrian“ săsesc. El este unealtă oarbă a primarului și n'a vorbit decât aceea ce i-au suflat acei ce l'au căutat — de fiscal. Într'adevăr dacă misiunea unui fiscal nu este alta decât a apăra Schlendrianul cel vechiu și interese de consorterie — apoi Sasii din Orăștie nu au așteptat înzadar după un fiscal — calificat în acest sens.

După ce am amintit vr'o câte-va obiecte, pentru a ilustra simțul de echitate săsesc, — trebuie să fac unele observări cu privire la membri români.

Dl Ioan Mihu, avocat, a pășit pentru prima dată în comunitatea Orăștiei. Atitudinea sa corectă și energică a făcut o impresiune însuflețitoare asupra românilor și a stors respect și la streini, cari nu s'au așteptat la o rezistență atât de aprigă din partea dsale. — Îi urăm deplin succes și pe acest teren al vieții publice.

Regretăm, că dl avocat S. Pop a fost împiedecat de un morb ne indoim însă pe un moment, că dl Pop își va arăta în ședințele viitoare ale comunității devotamentul său cunoscut și probat cătră cauza română din Orăștie și va spori numărul puținilor dar energicilor combatanți români din reprezentanța orașului. La cea mai de aproape ocaziune dl Pop se va revanchia, pentru că la dezbaterile trecute un accident neprevădut l'a împiedecat a participa la ședințe.

Un mare sucurs ar câștiga minoritatea română și prin adv. Dr. Tincu, care de asemenea este membru în comitate, dar n'a participat la primele ședințe. Dl Dr. Tincu vedând consecunța ignorare a elementului român din partea dsilor și-a impus o rezervă silită și de pe timpul decădării a fost actor n'a mai participat la lucrările comunității. Acum însă, când lucrurile au luat un curs mai favorabil, nu ne indoim, ca și dl Dr. Tincu, veteranul conducător al românilor din Orăștie în luptele comunale, va lua earăși parte activă la viața comunală și rola de a conduce pe membrii mai tineri români din comunitate. Credem că nu ne vom înșela în aceasta justă așteptare a noastră.

Celorlalți membri români din comunitate le recomandăm a frecuenta mai des ședințele comunității și a sprigină pe conducători cu tot zelul.

În urmă trebuie să relevez o împregiurare, care poate nu le va conveni multora dintre români nostri, mai de cele de câte o „marschtrah“ bine definită. Este vorba de apropierea maghiarilor cătră români. Aceasta apropiere poate fi din considerațiuni mai înalte politice neconsultă, însă din punct de vedere al intereselor române locale alianța între români și maghiarii din Orăștie este o necesitate imperativă, pentru-că Sasii în omnipotența lor ridiculă și de batjocură. Și oare ce ar profita români, dacă acum, după ce am pierdut ori ce valoare politică în stat ar abdica de bună voie chiar și dela manifestarea vieții comunale? Trebuie să ne apărăm terenele ce ne-au mai rămas deschise — chiar și cu risicul de a nu face pe voie tuturor. X.

Socialistii din sala Franzelarului.

Et nunc ereditimini.

Cari sunt elementele favorabile dezvoltării socialismului? Eată o întrebare ce ne punem dela început. Este oare lipsa de cultură și miseria într'o populațiune numeroasă, sau tirania ce exercită asupra-i un guvern despotă, care înăbușește ori ce aspirațiune a poporului, sleind în favorul unei caste oligarhice toate resursele sale, care să constituie terenul proprie al dezvoltării acestui morb al timpurilor moderne?

Cele ce se petrec în unele state din Europa par a observa acele ce fenomen mai sus.

Se observă aici un fenomen analog cu acela descris de doctori în respândirea cholerei; acolo unde microbii acestei maladii contagioase găsesc materii organice și condițiuni igienice favorabile, se dezvoltă, se înmulțesc; astfel pare a fi și cu socialismul.

Din fericire pentru noi, atingerile sale nu sa' manifestat încă în mod violent, ci numai prin câteva casuri isolate. Terenul ne fiind propriu și starea noastră socială ne suferind atari inoculări morbide, sperăm că va trece multă vreme până să simțim trebuința de a lua măsuri de carantină.

Când proprietatea teritorială se capeta atât de lesne, în cât ori ce român cu puțină economie poate deveni proprietar, și mai ales cu înlesnirile de plată ce le oferă guvernul cumpărătorilor; când întinderi mari rămân pustii din cauza lipsei brațelor; când marea industrie nu există la noi cu cortegiul ei de miserie și cu miile de proletari, ne întrebăm ce caută dd. socialisti la noi și cum cred că vor isbuti a planta în pământul nostru o așa plantă escotică? Când ne gândim însă cine se încearcă la o așa treabă, apoi nu perdem de tot speranța la neisbânda acestor fantastice întreprinderi.

Dacă atragem atențiunea țerei asupra acestor plămădeli morbide, este mai mult în vederea viitorului de cât a prezentului, căci grație cerului nu mai atari născociri occidentale nu pot la noi prinde rădăcină.

Până mai țilele trecute socialismul sta oare cum latent; pe ici pe colea mici simptome isolate, câte o revistă ne cetită în care se vorbea de un faimos socialist, mort de curând, de Marx și atata e tot.

Astăzi însă ne aflăm în fața unei adevărate asociațiuni cari va avea și organul seu și care posedă deja și un local, sala Franzelaru; de aci vor pleca „mijlocele de tămăduire de relele fundamentale de cari suferă societatea română“ după cum ne spune diarul „Românul“ dela 12 Decembre 1884.

La prima întrunire, presidată prin delegațiune de d. Vintilă Rosetti, a vorbit D. Paul Scorțeanu, despre socialism. La a doua sedință, presidată de d. C. A. Filitis a vorbit dl Mille „despre proprietate;“ nu a spus tocmai cuvintele răspunsului Prudon „că proprietatea este hoția“ dar în alți termini mai clasici a susținut același lucru; la a treia întrunire sub presidența dlui Paladi deputat a vorbit d. Frunzescu, ear la ultima dl C. Filitis.

Discipulii noiei secte, menționați mai sus, cu dd. Bacalbașa, Morțun și alții, ale căror legături cu țiarele „Națiunea“, „România“ și cu partidul liberal-conservator sunt cunoscute, vor forma statul major al redacțiunii revistei „Drepturile omului,“ organul oficial al cercului.

După cum vedem, toate țiarele opoziționiste și disidente și-au dat contingentul lor în gruparea elementelor necesari constituției și întăririi socialismului în România. Cine mai poate țice că estremele nu se ating cel puțin în distrugerea proprietăței?

Au susținut neofiții că toate miseriile cari există la noi (numai în imaginațiunea dlor) nu se pot gonii din țeara, pentru deplina ei fericire, decât desființând armata, religiunea, proprietatea și alte bagatele cari constituiesc bagagele învechite ale societății moderne.

Eată domnule Ionescu, în ce mod urmează a se susține astăzi întărirea și prosperitatea patriei; ear nu cu teoriele ce ai susținut dta în conferința de Dumineca dela Ateneu.

Ai spus că cele trei colonne de granit, de cari în secolul lui Mihail Viteazu s'a sdrobit hordele barbare, păstrând naționalitatea noastră, și cari au oțelit pe luptătorii români de atunci, au fost proprietatea, familia și creștinismul (religiunea).

Mai sunt și astăzi utile aceste unelte ale națiunii, unelte cari acum trei secole produceau efecte miraculoase?

Așteptăm răspunsul dtale în a doua conferință, ca doară poate o puternică convingere un pur patriotism, vor întoarce de pe o cale rătăcită pe cei ce deservă interesele române prin propagarea unor atari utopii.

Cercul studiilor sociale din sala Franzelaru are legăturile sale, el nu trăiește izolat; ca doi ochi într'o lumină, ca doi frați dintr'o tulpină, el este o ramură a marelui arbore socialist universal din Paris, numit cerc socialist, anarhist, federalist-revoluționar, etc. etc., cu destinațiune de a regenera unversul prin răspândirea eternei sale misericordii; și el își are organul oficial, titlul seu este: *La question sociale, revue des idées socialistes et du mouvement revolutionnaire des deux mondes.*

Scopul acestei reviste este de „a ține pe lectorii „sei în curent cu mișcarea socialistă și revoluționară, care este din ce în ce mai apropiată.“

Această revistă are și redactori corespondenți în toate țările lumii. De această îngrijire părintească, revoluționară, socialistă nu am fost lipsiți nici noi români, căci eată ce scrie despre noi în primul seu număr:

„In România ideea socialistă este mai avansată, relativ cu cele alte țeri din Orient. S'a fundat deja două reviste socialiste: una care numără mai mult

„de 3000 abonați, adevă Revista socială din Iași; cea altă Drepturile omului, este o revistă scrisă într'un spirit sentimental prea avansat, dar ne preconisând transformatiunea socială de cât prin reforma legilor existente.

„La țeară apar de asemenea țiare (negreșit „Țăranul“ dd, Schileru și Dobrescu) cari fac un rebel neîncetat mării proprietăți funciare, în fine socialismul compează mulți reprezentanți printre „un mare număr de institutori din comunele rurale.“ Mai departe, numita revistă ne promite că va reveni în numeroase viitoare asupra situațiunii sociale a țeranilor români „desvâind nedemna exploatare esercitată contra lor.“

Dacă am semnalat aceste agitațiuni sociale este pe de o parte, a damasca țerei conduita dlor liberali-conservatori, cari în țiarele dlor combat-ideile sociale atribuindu-le partidului național-liberal, pe când pe sub ascuns, prin partizanii sei uniți cu estremele, încuragiază atari insanități, ear pe de alta pentru ca țeara legală și partidul național-liberal, prevenit, să preîntâmpine răspândirea maladiei, mai ales în comunele rurale, în acea clasă laborioasă care ar putea fi mai lesne ademinită.

În ori ce cas sperăm că bunul simț al sătenilor nostri și starea lor materială deosebită de a celorlalte națiuni vor fi suficiente pentru a descuragia pe întreprinzătorii din sala Franzelaru.

„Voința Națională.“

România independentă și istoricul Ubicini.

După secolii de lupte, de triumfuri și apoi de căderi și lungi și negre țile, România, printr'o săltare, își rupse sau mai drept încercă eară-și, în țilele de la 9 la 11 Iunie 1848, a-și rupe lanțurile sclăviei.

Se știe că înviuarea naționalității și a libertății, începută la 1848 la Roma — fapt de necrețut, prin aprobarea Papei Pius al IX-lea, — fu treptat sugrumată în Francia, în Germania, în Austria, în România, în Ungaria și în Italia; toată Europa recădu în vechiele-i suferinți.

Se știe că România, după ce în vechime avusese un rol însemnat în Europa, ajunsese ca nici de nume să nu-i mai știe națiunile din Europa și mai cu samă vai! chiar cele de ginte latină.

Se știe că în timp de vre-o deșce ani, dela 1848 și până la 1858, avurăm fericirea ca mai mulți bărbați însemnați francesi și chiar englezi, să fie puși în pozițiune să aște despre existența națiunii române dela Dunăre, s'o cunoască, și prin urmare s'o prețuiască, s'o iubească, s'o facă cunoscută lumii — ce vai! nici numele nu i-l mai cunoștea — s'o susție și se facă astfel ca dânsa se poată să-și redobândească o mică parte din drepturile ei cele vechi.

Nu mai enumerăm numele acelor bărbați căci mulți fură, mai cu seamă dintre publicisti.

Numai amintim numele celor ilustrii dintre dânsii căci credem că nimenea n'a putut uita pe Michelet, pe Quinet, pe Marc-Girardin, pe Bataillard, pe Gladstone, pe Napoleon III. etc.

Amintim însă pe Ubicini căci acesta n'a mai încetat d'a fi nu numai filo-român dar Român, și Român dintre cei mai Români, dela 1848 și până la finele anului 1884, când ș'a dat sfârșitul în mână cu condeii istoricului României.

Nu voiu descrie aci cât a iubit România și cât a lucrat pentru dânsa Ubicini, dela 1848 și până la finele anului 1884. A o face 'mi pare că n'a-și respecta de-ajuns memoria lui Ubicini și c'a-și ascunde considerarea ce am pentru noile noastre generațiuni dacă a-și aminti cât a iubit Ubicini România și cât a lucrat pentru ca s'o facă să fie aprețuită și iubită de către cei cari până atunci n'o cunoșteau.

Două fapte însă datoriu sunt să le amintesc îndată Românilor și fără comentarii, și în acest scop numai 'mi stăpânesc durerea inimii și scriu aceste linii.

În timp de trei-șce și șeasă de ani Ubicini a adunat ș'a păstrat tot ce s'a scris în privința României, în toate limbele; el a adunat toate broșurile și chiar țiarele române, publicate în această lungă perioadă de ani. Astfel el a format o însemnată câtașime de volumuri, vechi și noi, c'o colecțiune de „țiarri care formează pentru noi o bibliotecă națională. Această bibliotecă, formată astfel și cu și în timp de treișce și șese de ani, cum își face paserea cuibul pai cu pai și fulg cu fulg, el spunea necurmat tuturor că o adună a servi ca un cuib pentru iubita lui Românie, în Paris sau în București.

Afară din această lucrare de fie care ție, care dovedea o iubire demnă de Alecsandru Constantin Goleșcu, Ubicini făcu mult mai mult.

El întreprinse a scrie din nou istoria României și ajunse greaua sa lucrare, deplin redactată, până la finele secolului al XIV-lea.

El are apoi toate documentele, pe cât s'a putut mai depline, a istoriei române până la sfârșitul anului 1860.

Totul este adunat, regulat, și în partea din urmă nu mai lipsește de cât redacțiunea, pe care moartea il opri de a o face.

Vădurăm cu mare mulțămire că guvernul a depus în cameră un proiect de lege prin care propune a se acorda o pensiuine viageră văduvei bunului Român Ubicini. Nu vedem însă nimic în privința tipării scrierilor lui Ubicini despre România și mai cu seamă a istoriei române.

Această tipărire, văduva sa nu o va putea face cu pensiuinea ce i se va acorda. Cheltuelile tipării sunt mari, și interesul nostru este ca ea să se facă cât mai curând, să se vândă cu un preț foarte mic și să se dea un mare număr de exemplare pe la toate țiarele și pe la toți scriitorii și bărbații politici din toate țările.

Este o mare pagubă pentru noi că istoria României nu se află încă scrisă și publicată în toate limbele.

A mai întârșia dar o asemenea publicare ar fi să facem o mare greșială.

Acum însă că cestiunea s'a pus de guvern înainte parlamentului, nimeni nu se mai poate îndoi că ea va fi curând și bine resolută de către guvern și reprezentanții națiunii. C. A. Rosetti.

„Romanul.“

Avis.

Probele de Romană deja anunțate, se vor ținea în 3, 4, și 6 Februarie a. c. la 6 oare p. m., în casa Dlui Șuluțiu strada Măcellarilor Nr. 8 etagiul prim. Aceasta se aduce la cunoștința Onor. public spre orientare. Comitetul.

Varietăți.

* (Reuniunea română de cântări din Sibiu) și-a ținut alaltăeri adunarea generală anunțată în numărul trecut al diarului nostru.

Asupra raportului anual vom reveni, ear de oficiali pentru anul 1885 s'au ales următorii: Președinte: Dr. Aurel Brote, directorul banței „Transilvania.“

Diriginte: George Dima, profesor seminarial. Secretariu: Dr. Ioan Crișan, prof. seminarial. Cassariu: Corneliu Aiser, oficial de bancă. Archivariu: Mateiu Voileanu, redactor. Econom: Petru Roșca, cleric.

Membrii în comitet: Dr. D. P. Barcianu, profesor seminarial. Eugen Brote, asesor consistorial și Petru Ciura, asesor consistorial.

* (Hymen). Domnul Vasile Domșa, cleric absolut și învățătoriu în Satulung, Duminecă la 20 Ianuariu, a. c. și-a sêrbat cununia cu d-șoara Victoria Urdea, în biserica cea nouă din Cernatul Săcelelor

* Se caută un elev pentru croitorie. Condițiuni: să știe ceti și scrie, să fie român, și de constituție sănătoasă.

A se adresa la: Artemiu Trifan, croitoriu Sibiu, Strada Măcellarilor Nr. 41.

* (O drăgălașă solie a primăverei.) Renumita florărie a lui I. C. Schmidt în Erfort trimite ori și cui o mappă din semințele sale de flori. Mappa e foarte măgalată, fie-care soi de floare este pusă în o capsulă mică, care cuprinde în icoană floarea respectivă, și modul ei de cultivare.

Această drăgălașă solie va fi bineprimită considerând frumșeța florilor și prețul moderat de 75 cr. cu porto cu tot.

* (Rehabilitare). Judele din Romoșel, Pamfilie, care a fost suspendat din partea preturei din Oreștie, în urma unei arătări netemeinice, este restituit în postul seu de jude comunal, care l'a purtat de 4 decenieri spre mulțămirea tuturor. Suntem satisfăcuți de acest act de rehabilitare.

Loterie.

Sâmbăta în 31 Ianuarie 1885.

Buda: 8 5 63 4 82

Nr. 609

[1978] 1—3

EDICT.

Ana născută Dragota legiuita soția a lui Toma Nastase din Fofeldea protopresbiteratul Agnitei, care cu necredință ș'a părăsit pe legiuitul ei soț de căsătorie de 6 ani fără a se ști de locul ubicațiunii ei, prin aceasta se citează ca în termen de 3 luni de țile dela prima publicare, să se prezenteze înaintea subscrisului oficiu protopresbiterale, căci la din contra se va aduce sentența cu total divorțiu și în absența ei.

Nocrchiu, în 12 Octombrie, 1884.

Oficiul protopresbiterale gr. or. al Agnitei ca for matrimonial.

Grigoriu Maier, adm. ppresb.